

Jiří Vilím

Diskuse k textu: Lipovetsky, G. – Soumrak povinnosti

Autor se v článku dotýká znovuobjevení zájmu o rodinu, který v minulosti utrpěl citelné šrámy. Návrat rodiny na výsluní však vidí jako příčinu postmorálního rozpadu hodnot. Jde vlastně o pokračování trendu zvětšování autonomie jednotlivce, kde je rodina chápána jako prostředek k naplnění individuálních cílů. Klasický pojem „rodina“ ve smyslu dodržování přísných morálních hodnot (nadřazených těm individuálním) dnes již prý prakticky neexistuje.

Velice zajímavá mi připadá pasáž textu, kde autor hovoří o povinnosti, kterou rodiče cítí ke svým dětem. Děti jsou zde chápány jako jakési naplnění individuálních zájmů dospělého. Ten, přestože jinak plně usiluje o osobní svobodu, cítí nezdolnou potřebu vychovávat své potomky a starat se co nejlépe o jejich blaho. Naopak od dětí se již nevyžaduje žádná pokora a bezmezné uznávání rodičovské autority.

Myslím, že tento přístup jde v ruku v ruce se zmíněnou individualizací. Dítě se již stalo plnohodnotným jedincem a těžko můžeme očekávat, že bude ctít své rodiče jen tak a priori. Fyzické zplození potomka nemůže být chápáno jako dostatečný důvod pro získání jeho úcty (popravdě se ani ze strany rodičů nejedná o nijak nepříjemný akt). Rodič si prostě uznání dětí musí zasloužit jako každý jiný člověk v jejich sociálním prostředí.

Autor přináší i ukázky toho, kam takový přístup může v extrémním případě dospět. Rodiče týraní od svých potomků jak psychicky, tak i fyzicky nejsou sice případem nijak častým, nicméně se vyskytují. Dále pak v textu zmiňuje, že neúspěch potomka se vždy bere jako vina rodiče. S oprávněností tohoto tvrzení obecně by se dalo polemizovat, nicméně v případě týraní rodičů je myslím celkem na místě.

Dle mého názoru se potomek chová tak, jak mu to rodič v ranném dětství dovolil. Pohybuje se v nastavených mantinelech rodičovské tolerance.

Jinými slovy pokud si rodiče nechají od dítěte všechno odmalička líbit a bojí se ho okřiknout, je víceméně logické, že se bude jeho drzost stupňovat. Nakonec může vyústit právě ve zmiňované násilí. Přílišná tolerance rodičů tak může mít naprosto opačný efekt, než původně zamýšleli. Rozmazlený potomek se sice v rodině může mít blaze (jak to měli rodiče v plánu), ale po opuštění tohoto bezpečného prostoru u nikoho cizího zřejmě příliš pochopení nenajde.

Přílišné rozmazlování je v podstatě také v rozporu s hlavním motivem (dle autora) rodičovské lásky. Rodič prý chápe rodinu jako vlastní seberealizaci a ta je tedy v souladu s jeho individuálními zájmy. V případě, že si ale vychová rozmazleného, nevděčného potomka, tak vlastně svoji seberealizaci a individuální blaho popře. Nejenže „selže“ jako rodič, získá navíc i velice nepříjemného rodinného příslušníka přímo ve svém intimním soukromém prostoru.

Osobně si však myslím, že procento takto „vychovaných“ dětí nebude příliš velké. Nejedná se tedy nejspíše o chybu současných společenských poměrů, ale o chybu pár jednotlivců (rodičů). Stejně procento špatné výchovy bychom možná našli i v dobách tzv. tradiční rodiny. Nešlo by sice o děti rozmazlené, ale o děti jinak výchovou postižené (např. příliš přísně vedené atd.).